

Мова в цеглинках

ЛЕГО-система в освітньому просторі Нової української школи

Сучасні діти значно відрізняються від дітей попередніх поколінь. Вони не обов'язково поділятимуть погляди старших. Яке життя оберуть сьогоднішні школярі? Якою б не була відповідь, маємо запропонувати майбутнім поколінням українців школу, яка буде для них сучасною. Саме сучасній школі відповідає інноваційна ЛЕГО-система.

ЛЕГО — одна з відомих і поширених на сьогодні педагогічних систем, що використовує моделі реального світу і предметно-ігрове середовище навчання та розвитку дитини. Основним принципом навчання є принцип «навчання через дію» — діти отримують знання під час побудови та дослідження моделей із конструктора.

ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

ЛЕГО-конструктор — це набір для створення різних цікавих ігор. Для наборів ЛЕГО характерні: висока якість, естетичність, незвичайна міцність, безпека. Широкий вибір цеглинок і спеціальних деталей дає дітям можливість будувати все, що заманеться. Конструктори ЛЕГО — це цікавий матеріал, що стимулює дитячу фантазію, уяву, формує моторні навички. Лего-конструювання допомагає дітям втілювати в життя свої задуми, будувати і фантазувати, захоплено працюючи і бачачи кінцевий результат.

ЛЕГО — це самостійно сконструйована іграшка, яка існуватиме незалежно від конструктора, стане для дитини улюбленою та буде задіяна в інших іграх. Тож чому ЛЕГО? Основним видом діяльності молодших школярів є гра. Робота з конструктором ЛЕГО дає можливість учням у формі пізнавальної гри дізнатися багато важливих ідей і розвинути необхідні в подальшому житті навички. Відбувається ознайомлення з навколишнім світом за допомогою гри та творчості. На кожному занятті педагог пропонує певну тему, що стосується історії, географії, культури, техніки, містобудування тощо. А діти конструюють на задану тему.

Особливості конструктора ЛЕГО, його висока якість дають можливість дітям втілити найрізноманітніші проекти, працюючи за своїм задумом і у своєму темпі, самостійно вирішуючи поставлене завдання, бачити продукт своєї

діяльності, конструювати свої простори, в яких можна із задоволенням грати, змінювати і вдосконалювати.

Відомо, що мислення дитини відрізняється від дорослого. У дитинстві переважає предметно-дієве мислення — вирішення завдання здійснюється через реальне маніпулювання предметами, випробування властивостей об'єктів.

Дитина порівнює предмети, накладаючи один на інший або приставляючи один до іншого; вона аналізує, ламаючи на частини свою іграшку; синтезує, складаючи з кубиків або паличок «будинок»; вона класифікує та узагальнює, розкладаючи за кольорами. Дитина не ставить перед собою мети і не планує своїх дій, вона мислить діючи. Предметно-дійове мислення виявляється вкрай необхідним, коли заздалегідь неможливо повністю передбачити результати яких-небудь дій (робота випробувача, конструктора). Потім у дитини розвивається наочно-образне мислення, пов'язане з оперуванням образами, коли людина, вирішуючи завдання, аналізує, порівнює, узагальнює різні образи, уявлення про явища та предмети.

Пізнаючи об'єкт, дитині зовсім не обов'язково торкатися його руками, але їй необхідно чітко сприймати і наочно уявляти цей об'єкт. Конструктор ЛЕГО допомагає розвивати саме ці типи мислення.

Історія ЛЕГО почалася в Данії, коли тесля Оле Кірк Крістіансен зробив для свого сина звичайну дерев'яну іграшку, поклавши початок сімейного бізнесу в 1932 році. Назва компанії пішла від

датського слововиразу «Leg» і «Godt», що в перекладі з датської означає «добре грати» або «захоплива гра». Зараз у компанії керують син і онук Оле — Кьелль Кірк Крістіансен і Томас Кірк Крістіансен. Згідно з даними Forbse, на сьогодні Кьелль Кірк є найбагатшим датчанином, — його статок становить 9,7 млрд доларів. На сьогоднішній день головним завданням компанії Lego є створення конструкторів з екологічних матеріалів.

За допомогою конструктора ЛЕГО вирішують завдання освітньої діяльності початкової школи за такими напрямками:

- розвиток дрібної моторики рук, стимулюючи в майбутньому загальномовний розвиток і розумові здібності;
- навчання правильного і швидкого орієнтування в просторі;
- ознайомлення з математичними поняттями, розв'язування математичних та логічних задач;
- розширення уявлень про навколишній світ, архітектуру, транспорт, ландшафт;
- розвиток уваги, пам'яті, творчого мислення;
- формування навички діалогічного мовлення,
- розширення словникового запасу;
- уміння працювати у групі, спілкуватися, бути толерантними одне до одного;
- створення атмосфери змагання.

Добре організована робота з конструктором ЛЕГО має великий виховний потенціал: допомагає виробляти певні риси особистості — посидючість, терпіння, взаємоповагу, охайність. Усе це разом узятє і дає можливість активізувати мислення, формувати стійкий інтерес до організованості.

Діапазон використання ЛЕГО з погляду конструктивно-ігрового значення для дітей досить широкий. На уроках української мови конструктор ЛЕГО — помічник та наочне пояснення під час вивчення звуків і букв.

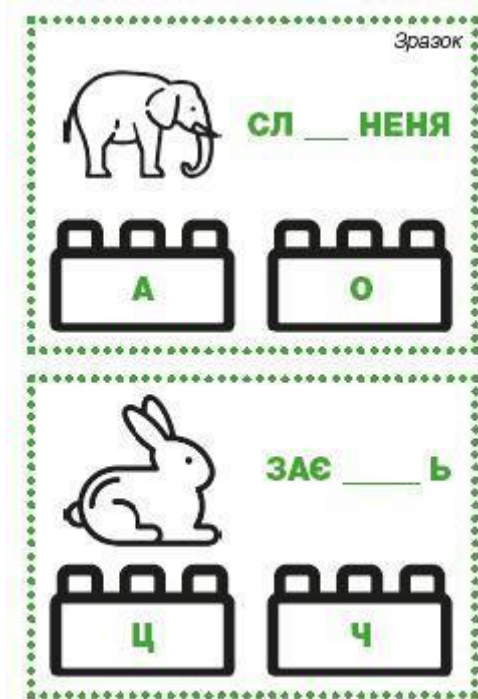
Діти з ЛЕГО складають звукові схеми, використовуючи кольорові цеглинки. Червоні — голосні звуки, сині — тверді приголосні, зелені — м'які приголосні. Також учитель може попросити дітей показати цеглинку того кольору, звук якого він вимовляє.

Молодші школярі можуть вивчати букви не тільки в букварі, а й будувати букви з деталей конструктора. На деталі конструктора

наклеюють букви алфавіту та розділові знаки. Після цього учні можуть скласти з деталей-букв слова та речення, одночасно вивчаючи орфографію й правопис. Як наступний крок можна наклеїти на деталі цілі слова і попросити учнів скласти з цих слів розповіді та історії, дотримуючись правил граматики.

ОРІЄНТОВНІ ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

Вправа «Встав потрібну букву»

Зразок

Мета: розвиток уваги, здатності зосередитися, пам'яті, мислення.

Завдання для учнів: роздивитися малюнок, прочитати слово і вставити потрібну букву.

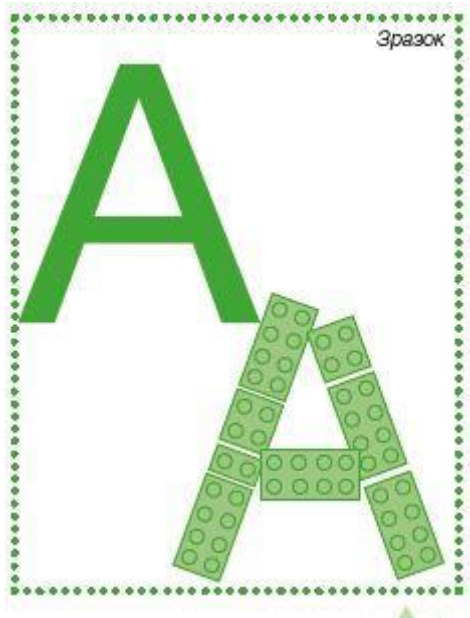
Обладнання: конструктор ЛЕГО, на якому написані маркером чи приклеєні букви. Картинка слоненятка, зайчика тощо.

Інструкція: дітям роздають предметні картинки. До кожної картинки роздруковують слово (що зображено на картинці). У слові пропущено одну літеру. На детальках ЛЕГО прописують маркером або наклеюють по одній літері алфавіту. Дітям необхідно зрозуміти, яку літеру пропущено, знайти деталь ЛЕГО з цією літерою та поставити її в пропущеному місці. Важливо, щоб розмір деталі з необхідною літерою відповідав розміру відступу між літерами у

слові (щобпоставивши деталь у слові, вона не закривала сусідні літери).

Перелік слів: Слова дібрано як орієнтовні, які дитина повинна вміти писати правильно, закінчуючи 1-ий клас. Слова, до яких складно дібрати предметний малюнок, не входять до переліку (додаток).

«Малюємо» з ЛЕГО

Зразок

Мета: розвиток уваги, здатності зосередитися, пам'яті, мислення.

Завдання для учнів: по трафарету повторити літеру, використовуючи деталі конструктора, або за їх допомогою на трафареті викласти букву.

Обладнання: конструктор ЛЕГО, трафарет букви.

Інструкція: дітям роздають роздруковані аркуші з літерами.

Ширина літер повинна відповідати ширині деталей ЛЕГО.

Відповідно до ширини — пропорційний розмір літери (під час використання ЛЕГО «6 цеглинок» розмір літери на весь аркуш А-4).

Дитині необхідно викласти з ЛЕГО літеру, зображену на трафареті.

Спочатку вправу виконують за готовою літерою, де необхідно лише класти деталі на надруковану літеру. Згодом дитині пропонують літеру та чистий аркуш, на якому необхідно викласти цю літеру.

Вправа «Розсипані слова»

Мета: розвиток уваги, пам'яті, мислення, здатність зосередитися, робота в парі.

Завдання для учнів: потрібно утворити слова з розсипаних

складів, знайшовши цеглинку з відповідним складом.

Обладнання: конструктор ЛЕГО, склади слів.

Інструкція: необхідно роздрукувати склади слів відповідно до теми, яку розглядаємо. Розмір складів повинен відповідати розміру цеглинок ЛЕГО, які учитель використовує під час освітнього процесу. Склади вирізати та наклеїти один склад на одну цеглинку. Під час роботи дітям необхідно підставляти цеглинки так, щоб утворювалися слова.

Вправа «Мудрунчик»

Мета: вирішувати проблемні завдання, виявляти ініціативність.

Обладнання: цеглинки ЛЕГО з написами. По одній літері на одній цеглинці.

Інструкція: кожній цеглинці призначають літеру, фломастером її можна написати на цеглинці; педагог пропонує дітям скласти якнайбільше слів із запропонованих літер та записати їх; під час роботи він інформує дітей про кількість часу, що залишився; діти об'єднуються в пари, складають свої цеглинки, потім разом утворюють слова зі своїх наборів літер.

Запитання до дітей:

Скільки слів у вас вийшло?

— Це більше чи менше порівняно з тим, коли ви працювали по одному?

— Чому слів вийшло більше, адже літери не змінилися порівняно з першим разом?

— Скільки літер у вашому найдовшому слові? Яке це слово?

— Яке слово найкоротше?

— Чи є серед ваших слів імена/назви шкільного приладдя/назви овочів/фруктів/тварин тощо?

Вправа «У місті Великих та маленьких букв»

Мета: дитина засвоює те, що в кожній бу-кви є великий та маленький варіант, та навчається зіставляти їх.

Обладнання: конструктор ЛЕГО, кошик або коробка.

Інструкція: дитина повинна знайти дві однакові деталі з великою і маленькою буквою і з'єднати їх разом; в окремий кошик або коробку складають усі деталі ЛЕГО з написаними на них буквами; для великої літери можна використовувати деталь ЛЕГО довшу, а для маленької літери — меншу. Але кольори деталей конструктора для кожної букви повинні бути однаковими.

Вправа «Назви першу літеру у слові»

Мета: навчити дітей вирішувати проблемні завдання, аналізувати, логічно мислити.

Обладнання: конструктор ЛЕГО, картки з буквами та картинками.

Завдання: потрібно, щоб дитина з'єднала дві деталі разом і зіставила картинку та те, що на ній зображено, з першою літерою назви. Необхідно роздрукувати картки з буквами і картки з картинками. Кожне зображення має починатися на одну з поданих літер. Готові картки прикріплюємо до деталей конструктора, перемішуємо їх та розкладаємо на столі. Дитина бере деталь конструктора з буквою, знаходить деталь із потрібною картинкою та з'єднує їх.

Вправа «Казкові герої в ЛЕГО-країні»

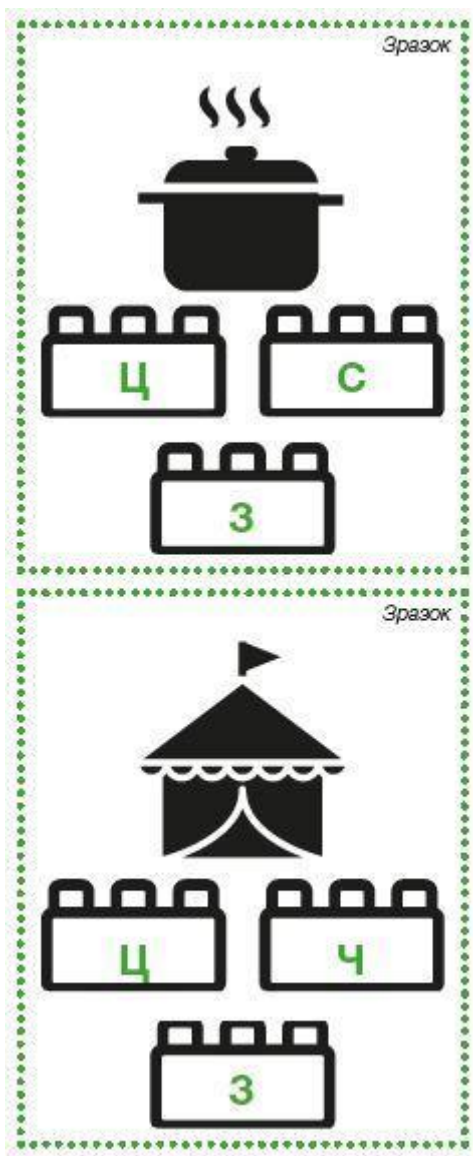

Мета: учитися писати великі букви, визначати звуки у словах, розвивати логічне мислення.

Матеріал: конструктор ЛЕГО, картки з буквами та картинками.

Інструкція: потрібно, щоб дитина знайшла на ЛЕГО той склад, якого не вистачає, і поставила на пусте місце. Потрібно роздрукувати картки з буквами і картки з картинками. Готові картки прикріплюємо до деталей конструктора, перемішуємо їх та розкладаємо на столі.

Вправа «Диференціація свистячих звуків [с], [з], [ц]»

Мета: навчитися розрізняти свистячі звуки, розвивати увагу, пам'ять, мислення, здатність зосередитися.

Обладнання: предметні малюнки, цеглинки ЛЕГО з написами на них по одній літері на кожній.

Інструкція: дитині пропонують предметний малюнок та три цеглинки ЛЕГО з різними звуками. Учні необхідно зрозуміти, яку літеру використано в цьому слові, та забрати зайві цеглинки. Слова необхідно підбирати саме зі свистячими звуками.